

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 26 april 1909, kl. 4 e. m.

Betänkande, i anledning af Kungl. Maj:ts propositioner dels om ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907, dels ock angående en inkomstskatt att upptagas i riksstaten för år 1910.

(2:a A.)

I proposition n:o 69, som hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att 11 § 2 mom., 27 § 1 mom., 35 §, 39 § 1 och 2 mom. samt 56 § 2 mom. i förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907 måtte erhålla den förändrade lydelse, som vid propositionen fogade förslag utvisade.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 5 mars 1909 har chefen för finansdepartementet, enligt propositionen bilagdt protokoll öfver finansärenden för nämnda dag, anført följande: *Departementschefen.*

»Genom nådiga förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 23 oktober 1908 har från och med 1909 års början införts en ny ordning för beskattningen af den inkomst, som utlänningar och vissa i utlandet bosatta svenska undersåtar bereda sig genom vissa här i riket gifna offentliga föreställningar. Den härigenom

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 5 Saml. 1 Afd. 25 Häft. (N:o 25).

inflytande skatten, hvilken till sina allra väsentligaste beståndsdelar fördelas emellan stat och kommun, är afsedd att innefatta en fullständig beskattning af ifrågavarande inkomst och således motsvara såväl allmän bevillning och inkomstskatt som äfven kommunalutskylder. Häraf blir följden, att de, som träffats af den särskilda bevillningsafgiften, icke böra erlagga allmän bevillning, inkomstskatt eller kommunalutskylder för inkomst, som härflutit af sålunda beskattad verksamhet. Enligt gällande bestämmelser skulle emellertid de svenska undersåtar, hvarom här är fråga, och ofta äfven utlänningar blifva skyldiga att utgöra allmän bevillning och inkomstskatt för denna inkomst. I bevillnings- och inkomstskatteförordningarna bör därför införas ett stadgande, hvarigenom dylik inkomst frikallas från inkomsttaxering, och då debitering af kommunalutskylder beror af bevillningstaxeringen, medför befrielse från inkomstbevillning jämväl befrielse från kommunalutskylder.

Enligt 4 § 10 mom. i den af mig nyss omnämnda förordningen den 23 oktober 1908 kan frihet från den särskilda bevillningsafgiften äga rum i vissa fall, nämligen för offentligt föredrag, som är att hänföra till andaktsöfning eller föreläsning vid läroanstalt, samt då Eders Kungl. Maj:t till följd af särskilda omständigheter för visst fall medgifvit befrielse från bevillningsafgift. Om nu frihet från allmän bevillning och inkomstskatt göres beroende af att särskild bevillningsafgift erlagts, skulle det i vissa fall, eller då de subjektiva förutsättningarna för skattskyldighet enligt bevillnings- och inkomstskatteförordningarna förelåge, inträffa, att vederbörande, som åtnjutit befrielse från den särskilda bevillningsafgiften, i stället blefve skyldig erlagga allmän bevillning, inkomstskatt och kommunalutskylder för sin förevarande inkomst. Då detta uppenbarligen icke är åsyftadt och ej heller vore lämpligt, bör det ifrågasatta stadgandet om befrielse från allmän bevillning och inkomstskatt äfven gälla det fall, att frihet från den särskilda bevillningsafgiften åtnjutits enligt 4 § 10 mom. i förordningen den 23 oktober 1908.

Såsom jag i mitt yttrande till statsrådsprotokollet den 14 februari 1908 framhållit, kunde den af mig nu föreslagna ändringen i bevillnings- och inkomstskatteförordningarna icke genomföras redan vid 1908 års riksdag i sammanhang med antagandet af de nya bestämmelserna om den särskilda bevillningsafgiften. Denna utgår nämligen från och med 1909 års början och afser det löpande årets verksamhet. Inkomsttaxeringen däremot omfattar inkomsten för nästföregående år. Följaktligen påkallar erläggande af särskild bevillningsafgift befrielse från inkomsttaxering först vid 1910

års taxeringsförrättningar, hvilka skola regleras af de beslut i ämnet, som fattas af innevarande års Riksdag.

Jag hemställer således, att i 11 § 2 mom. bevillningsförordningen och 15 § 2 mom. inkomstskatteförordningen måtte införas stadganden af innehåll, att utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som enligt förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 23 oktober 1908 erlagt bevillningsavgift för vissa offentliga föreställningar, frikallas från bevillning respektive inkomstskatt för inkomst af föreställning, för hvilken dylik avgift utgjorts eller befrielse från avgift enligt 4 § 10 mom. i sistnämnda förordning åtnjutits.

Under åberopande af hvad jag förut denna dag anfört vid tillstyrkande af nådig proposition med förslag till förordning angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa m. m. föreslår jag, att i 11 § 2 mom. bevillningsförordningen och 15 § 1 mom. inkomstskatteförordningen bland de institutioner, som åtnjuta frihet från bevillning respektive inkomstskatt, upptages konungariket Sveriges stadshypotekskassa.

Vidare tillåter jag mig framhålla behovet däraf att i skatteförfattningarna införas stadganden, hvarigenom de skattskyldiges till ledning för egen taxering aflämnade uppgifter blifva tillgängliga för statistisk bearbetning.

Med Eders Kungl. Maj:ts medgifvande och på Riksdagens därom gjorda framställning pågår för närvarande inom finansdepartementet utarbetande af förslag till reformerad lagstiftning angående den direkta statsbeskattningen, och komma därvid i främsta rummet frågorna om ändrade grunder för skatt å inkomst och om införande af förmögenhetsskatt. Men att framlägga förslag i sådant syfte möter betydande svårigheter, om man icke med någon större grad af säkerhet kan bedöma, hur den ifrågasatta beskattningen skall komma att verka. Härför fordras emellertid känedom om inkomstens och förmögenhetens fördelning emellan landets invånare.

Med afseende på förmögenhetens fördelning föreligger hittills icke någon allmän statistik. En viktig källa, till hvilken man är hänvisad för att vinna kunskap i detta ämne, är taxeringslängderna. Genom att jämföra den däri upptagna inkomstskatttaxeringen med bevillningstaxeringen kan man visserligen erhålla någon ledning för att bedöma huru stor del af den till inkomstskatt taxerade inkomsten kan anses härröra af förmögenhet, såvidt denna utgöres af fast egendom, utlånade penningar samt aktier och bank-

lotter. Men då å ena sidan inkomstskattetaxeringen i taxeringslängderna är upptagen i en enda summa, samt å andra sidan bevillningstaxeringen ofta är fördelad på olika kommuner, är det gifvet, att en sådan jämförelse är mycket svår att verkställa och ändock i regel icke kan anses gifva ett tillförlitligt resultat. Däremot innehålla de skattskyldiges själfdeklarationer ett godt material för bedömandet af deras förmögenhetsförhållanden. Då själfdeklarationerna nämligen erbjuda specificerade uppgifter om de inkomstkällor, som stått till de skattskyldiges förfogande, och om dessas afkastning, kan man däraf draga tämligen säkra slutsatser åtminstone angående de väsentligaste beståndsdelarna i förmögenheten.

Hvad beträffar inkomstens fördelning, lämna väl taxeringslängdernas uppgifter om inkomstskattetaxeringen ett i det stora hela ganska tillfredsställande material för en statistik däröfver, åtminstone såvidt fråga är om att bilda ett underlag för skattepolitiken. Men en ordnad inkomststatistik har äfven andra viktiga uppgifter af socialstatistisk innebörd, och till en ordnad inkomststatistik hör ej blott att meddela de skattskyldiges och inkomsternas fördelning efter beloppen i olika inkomstgrupper, utan äfven att angifva huru de skattskyldiga och deras inkomster i hvarje inkomstgrupp uppdelas efter yrken, för att man skall kunna vinna kännedom om, i hvilken grad de särskilda näringsgrenarna bidraga till den samlade inkomsten, samt om inkomstfördelningen inom de särskilda yrkesgrupperna. För åstadkommande af en sådan statistik, som redan är genomförd i flera främmande länder, erfordras tillgång till själfdeklarationerna, hvilka såsom nämndt innehålla en uppdelning af de skattskyldiges inkomster efter de olika källor, hvarifrån de härflyta.

I skattestatistiskt afseende är tillgång till själfdeklarationerna nödvändig i ett annat afseende, nämligen i fråga om aktiebolags och enskilda bankbolags taxering. Dessa bolag äga vid inkomstskattetaxeringen åtnjuta visst afdrag för utdelning till delägarna. I hvilken mån denna afdragsrätt inverkar på bolagens taxering, är utan tillgång till själfdeklarationerna, den enda källa där säkra uppgifter härutinnan äro att hämta, omöjligt att utreda. Men det är gifvet, att utan en sådan utredning en statistik öfver bolagens inkomstbeskattning icke kan vara i stånd att gifva någon användbar ledning för bedömande af frågor om ändrade grunder för denna beskattning.

Nu äro själfdeklarationerna i tryckfrihetsförordningen omgärdade med det skyddet, att de »ej må utlämnas till andra än dem, som enligt skatteförfattningarna äga taga del» däraf. För att själfdeklarationerna

skola kunna utlämnas för statistisk bearbetning, måste således medgifvande därtill finnas i skatteförfattningarna. Dessa innehålla väl i sin nuvarande lydelse, att skattskyldiges uppgifter till ledning för egen taxering skola vara tillgängliga för de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning därpå erhålla del. Åt detta stadgande lär emellertid näppeligen kunna gifvas den tolkningen, att deklARATIONERNA skulle få utlämnas till de statistiska tjänstemännen, än mindre till de mera tillfälligt anställda biträden, som i det statistiska arbetet användas för den första bearbetningen af primäruppgifterna. Därför måste för ändamålets vinnande i skatteförfattningarna insättas bestämmelser, genom hvilka deklARATIONERNA få utlämnas för statistisk bearbetning.

Bevarandet af sekretessen för själfdeklARATIONERNA är emellertid med rätta att anse såsom en så viktig angelägenhet, att deras utlämnande för ifrågavarande syfte bör omgifvas med en stark begränsning. Jag har i sådant afseende tänkt mig, att utlämnande skulle få ske endast till den ämbetsmyndighet, som af Eders Kungl. Maj:t förordnats att verkställa den statistiska bearbetningen, i hvilket hänseende väl i regel kunna ifrågakomma allenast det centrala statistiska ämbetsverket eller ock finansdepartementet. Men jämte det således särskildt förordnande för hvarje gång skulle erfordras, bör enligt min mening utlämnandet ske endast i den ordning och med iakttagande af de särskilda föreskrifter, som Eders Kungl. Maj:t kan finna godt fastställa. Därvid torde särskildt komma i fråga att bestämma, att offentliggörandet af resultatet icke må afse så små administrativa områden, att inkomsttagarna skulle kunna röjas. Genom sådant stadgande och andra likartade föreskrifter synes mig nödig trygghet skola vinnas, för att sekretessen i möjligaste mån bevaras.

I själfva skatteförfattningarna anser jag dock böra stadgas, att de personer, som för verkställande af den statistiska bearbetningen fått själfdeklARATIONER om händer, icke må yppa innehållet därpå för någon utom tjänsten. För öfverträdande härpå synes böra bestämmas samma straff och ersättningsskyldighet, som äro stadgade för ordförande i eller ledamot af taxeringsnämnd eller pröfningsnämnd eller kronans ombud hos pröfningsnämnd eller beskattningsnämnd biträdande tjänsteman, som obehörigen yppar innehållet af skattskyldigs meddelade uppgift eller upplysning.

De lagrum, som beröras af de utaf mig nu föreslagna föreskrifterna, äro 27 § 1 mom. och 56 § 2 mom. bevillningsförordningen samt 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. inkomstskatteförordningen.

Slutligen får jag föreslå, att i bevillningsförordningen måtte införas några ändringar, som föranledas af mitt förut denna dag framställda förslag om ändrad lydelse af vissa paragrafer i nådiga förordningen om mantalskrifning den 6 augusti 1894.

En af dessa ändringar följer omedelbart af den ifrågasatta bestämmelsen i § 11 mantalsskrifningsförordningen, enligt hvilken den tid, då mantalslängden senast skall aflämnas till ordföranden i taxeringsnämnden, framflyttats från den 15 mars till den 20 mars. Då enahanda stadgande är meddeladt i 35 § bevillningsförordningen, bör detta lagrum undergå motsvarande förändring.

Denna framflyttning af tiden för mantalslängdens aflämnande beror därpå att mantalslängden, som hittills af pastor omedelbart tillställts taxeringsnämndens ordförande, funnits böra, efter det densamma undergått granskning af pastor, återställas till häradsskrifvaren i syfte att af denne justeras med afseende på det förestående upprättandet af röstlängd för val till Riksdagens Andra Kammare. För sådan justering har således anslagits en tid af högst fem dagar, hvarefter mantalslängden bör af häradsskrifvaren aflämnas till taxeringsnämndens ordförande.

Enligt den uppgjorda planen skall röstlängden på landet upprättas af häradsskrifvaren och af honom aflämnas till vederbörande senast den 25 juni. För fullgörande af detta nya åliggande har det befunnits nödigt att bereda häradsskrifvaren någon lindring i den arbetsbörd, som nu under ifrågavarande tid påhvar honom, och har det visat sig, att sådan lindring kan ske, därigenom att häradsskrifvaren befrias från den honom enligt 39 § bevillningsförordningen åliggande skyldigheten att, sedan han från taxeringsnämndens ordförande omkring den 20 maj fått emottaga de upprättade taxeringslängderna, summera dessa. Jag erinrar, att jämlikt de före år 1908 gällande bestämmelserna summeringen af taxeringslängderna ålåg bevillningsberedningens ordförande, samt att det vid sammanslagningen af bevillningsberedningen och taxeringsnämnden till en instans ansågs innebära en ändamålsenlig arbetsfördelning att på häradsskrifvaren öfverflytta taxeringslängdernas summering. Då detta bestyr nu med afseende på den häradsskrifvaren af annan anledning ålagda ökade arbetsbördan icke hinner af honom utföras, ligger det närmast att uppdraga summeringens verkställande åt taxeringsnämndens ordförande.

I denna fråga hafva från Eders Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande inkommit af mig infordrade utlåtanden, vid hvilka för flera län fogats jämväl yttranden från vederbörande häradsskrifvare eller uppbörs-

förvaltningar. De allra flesta af dessa myndigheter hafva tillstyrkt, att summeringar måtte åläggas taxeringsnämndens ordförande. Det synes mig också påtagligt, att denne bör kunna åtaga sig detta arbete, hvilket med afseende å taxeringsdistriktens jämförelsevis ringa omfattning säkerligen i regel icke lär för honom blifva synnerligen betungande, hvarjämte summeringens utförande gifvetvis skall för honom lända till en nödig kontroll öfver att hans under taxeringsarbetet i längderna införda anteckningar äro riktiga. Jag hemställer därför om vidtagande af sådana ändringar i 39 § bevillningsförordningen, att summeringen af taxeringslängderna åläggas taxeringsnämndens ordförande och häradskrifvaren befrias från detta bestyr.

Flera af de hörda myndigheterna hafva i detta sammanhang föreslagit vissa jämkningar i de fastställda tiderna för de olika skeden, i hvilka taxeringsarbetet sönderfaller. Jag anser mig icke böra i sakens nuvarande läge, då samtliga föreskrifter om taxeringsförfarandet äro underkastade revision med afseende på den af mig nyss omnämnda ifrågasatta omdaning af den direkta beskattningen, af dessa förslag förorda mera än det af ett stort antal myndigheter framställda förslaget om ändring af 35 § bevillningsförordningen i fråga om den tid, då längdblanketter skola aflämnas till taxeringsnämndens ordförande.

Det åligger nämligen häradskrifvaren och vederbörande tjänsteman i stad att senast den 15 mars aflämna blanketter till taxeringslängder, i hvilka, hvad fast egendom angår, då skola vara införda fastigheternas benämning och ägare. Denna tid är alltså densamma som hittills varit fastställd för mantalslängdens aflämnande till taxeringsnämndens ordförande. Då det nu föreslås, att sistnämnda längds aflämnande må uppskjutas till den 20 mars, skulle följaktligen, om det af mig nyss berörda stadgandet i 35 § bevillningsförordningen behålles oförändradt, blanketter till taxeringslängder aflämnas den 15 mars och mantalslängden den 20 mars. En sådan anordning synes mig icke vara lämplig, utan samtliga längderna böra och kunna enligt min mening fortfarande aflämnas samtidigt, och detta så mycket hellre som de enligt förevarande förslag skola tillhandahållas af samma tjänsteman, under det hittills, såsom jag förut framhållit, mantalslängden aflämnats af pastor och blanketterna till taxeringslängder af häradskrifvaren eller vederbörande stadstjänsteman.»

De af Kungl. Maj:t sålunda föreslagna ändringarna i bevillningsförordningen hafva vid granskning af bevillningsutskottet befunnits böra tillstyrkas.

Utskottet.

Hvad först beträffar det i 11 § 2 mom. föreslagna nya stadgandet under *f.* står detta i samband med Riksdagens förra året fattade beslut angående särskild beskattning af utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte för inkomst af vissa offentliga föreställningar och afser att förekomma dubbelbeskattning.

De af Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i 27 § 1 mom. afse att bereda möjlighet för granskning af själfdeklarationerna i syfte att med bevarandet af nödig sekretess för sagda deklARATIONER ernå en, såvidt möjligt, fullständig inkomststatistik. Utskottet måste gifva departementschefen rätt såväl däruti, att en sådan statistik är nödvändig som grund för en rättvis inkomstbeskattning, som däri, att denna statistik svårligen kan åstadkommas, om icke ifrågavarande deklARATIONER ställas till deras disposition, som skola utarbета densamma. Då det är af yttersta vikt att bevara den sekretess, hvarmed själfdeklarationerna hittills omgärdats, vill utskottet hafva uttaladt, att bestämmelsen, att själfdeklARATION, där besvär fullföljas, skall biläggas besvärshandlingarna, enligt hvad utskottet inhämtat, öfverensstämmer med nu rådande praxis och icke på något sätt minskar själfdeklarationens natur af hemlig handling.

Uti 35 § vidtagen ändring af tiden för öfverlämnande till taxeringsnämnds ordförande af mantalslängd samt en särskild på samma handling för nästföregående år grundad längd öfver inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter äfvensom i 39 § föreslaget öfverflyttande på taxeringsnämndens ordförande af skyldigheten att summera taxeringslängden föranledas af Kungl. Maj:ts förslag om ändrad lydelse af vissa paragrafer i mantalskrifningsförordningen.

Utskottet har icke heller något att erinra mot formuleringen af de utaf Kungl. Maj:t sålunda föreslagna ändrade stadgandena.

Beträffande den i 11 § 2 mom. b. föreslagna befrielsen för konungariket Sveriges stadshypotekskassa att erlægga inkomstbevillning, vill utskottet anmärka, att Riksdagen ännu icke fattat beslut angående inrättande af denna kassa.

På grund af hvad ofvan anförts får bevillningsutskottet hemställa,

1:o) att Riksdagen, i anledning af Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, n:o 69, om ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907, ville besluta, att 11 § 2 mom., 27 § 1 mom.,

35 §, 39 § 1 och 2 mom. samt 56 § 2 mom. i nämnda förordning måtte erhålla den förändrade lydelse, som härvid fogade förslag utvisar.

I fråga om konungariket Sveriges stadshypotekskassas frikallande från utgörande af inkomstbevilning kommer utskottet att framdeles afgifva särskildt utlåtande; hvilket utskottet får för Riksdagen

2:o) anmäla.

I Kungl. Maj:ts till bevillningsutskottet remitterade proposition n:o 70 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen,

dels att till upptagande i riksstaten för år 1910 åtaga sig en särskild bevilning af 16,000,000 kronor under namn af inkomstskatt, att på enahanda sätt som bevilningen af fast egendom samt af inkomst af vederbörande vid de för betalning af kronoutsylder infallande uppboresstämorna uppbäras och i behörig ordning redovisas,

dels ock besluta, att nämnda inkomstskatt skall utgå i enlighet med gällande förordning om inkomstskatt, dock att 15 §, 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. i förordningen skulle erhålla den förändrade lydelse, som vid propositionen fogade förslag utvisade.

Med hänsyn till hvad för ifyllande af statens inkomstbehof kräfvess, anser bevillningsutskottet sig böra tillstyrka, att Riksdagen jämväl för år 1910 åtager sig en särskild direkt skatt under namn af inkomstskatt. Vidkommande den förordning i ämnet, som bör för samma år följas, har utskottet funnit, att, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, samma grunder, som enligt förordningen om inkomstskatt af den 13 september 1907 med däri genom förordningen den 16 oktober 1908 vidtagna ändringar under innevarande år gälla för taxeringen till inkomstskatt, fortfarande böra i hufvudsak tillämpas.

De af Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i 15 § 2 mom., 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. af förordningen stå i omedelbart samband med

de förut i detta betänkande omförmälda ändringarna af motsvarande bestämmelser i bevillningsförordningen, och utskottet tillåter sig förty åberopa, hvad i dessa ämnen ofvan anförts. Beträffande den i 15 § 1 mom. föreslagna bestämmelsen om befrielse från erläggande af inkomstskatt för konungariket Sveriges stadshypotekskassa gäller likaledes, hvad utskottet i fråga om nämnda kassa förut yttrat.

Bevillningsutskottet hemställer alltså,

3:o) att Riksdagen ville besluta, att gällande förordning om inkomstskatt skall under år 1910 bibehållas vid dess nuvarande lydelse, dock att 15 § 2 mom., 34 § 2 mom. och 40 § 2 mom. i förordningen skola erhålla den förändrade lydelse bifogade förslag utvisar.

I fråga om befrielse för konungariket Sveriges stadshypotekskassa att erlägga inkomstskatt kommer utskottet att framdeles afgifva särskildt utlåtande; hvilket utskottet får för Riksdagen

4:o) anmäla.

Likaledes kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande öfver hvad Kungl. Maj:t i ifrågavarande proposition föreslagit beträffande inkomstskattesummans storlek; hvilket utskottet jämväl får för Riksdagen

5:o) anmäla.

Stockholm den 26 april 1909.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr *Branting*, som anförde:

»Lika med utskottet anser äfven jag, att sekretess för själfdeklarationernas detaljuppgifter är under nuvarande förhållanden af stor vikt, icke minst med hänsyn till det eftersträfvansvärda syftet att fullt pålitliga uppgifter må i dem så långt som möjligt erhållas. Men jag har icke kunnat finna lämpligt att drifva denna omsorg om sekretessen därhän, att den kan komma att försvåra en objektiv vetenskaplig belysning af inkomst- och förmögenhetsförhållandena i samhället. Utskottet har följt Kungl. Maj:ts hemställan att blott tillåta, att ifrågavarande uppgifter må utlämnas för statistisk bearbetning till den ämbetsmyndighet, som kan komma att erhålla Kungl. Maj:ts särskilda uppdrag härför. Efter min mening bör man icke genom riksdagsbeslut helt afskära möjligheten till en vetenskaplig bearbetning af detta grundläggande inkomststatistiska material äfven genom andra härför kvalificerade krafter än dem, Kungl. Maj:t förfogar öfver i sina ämbetsverk, och kanske i vidare utsträckning än Kungl. Maj:t från sin synpunkt finner af nöden att anbefalla. Att nödig kontroll härvid bör äga rum, så att ett tillstånd till ett vetenskapligt studium af dessa för många samhälleliga frågors belysning så viktiga aktstycken icke missbrukas till förfång för enskilda uppgiftspliktige, är själfallet, men det skall för visso icke öfverstiga Kungl. Maj:ts krafter att för de få fall, som härvid torde komma i fråga, uppställa fullt betryggande villkor och närmare bestämmelser.

Med stöd af det anförda har jag därför inom utskottet yrkat, att Bevillningsförordningens § 27 1 mom., tredje stycket, måtte erhålla förslagsvis följande lydelse:

Dylik uppgift skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning med taxeringen böra erhålla del däraf, och skall fördenskull jämväl, där besvär fullföljas, biläggas besvärshandlingarna. I öfrigt må uppgift icke, utan att den uppgiftsskyldige skriftligen medgifvit uppgiftens offentlighöörande, vara för någon tillgänglig, dock att ifrågavarande uppgifter må, på sätt Konungen förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet, åt hvilken Konungen uppdrager ut-

förandet af sådan bearbetning, eller undantagsvis, i och för vetenskapligt forskningsändamål, till härför kvalificerad person, under de för den uppgiftsskyldige betryggande garantier, Konungen i hvarje sådant fall kan finna lämpligt föreskrifva.»

Herrar *Hammarström, O. A. Ericsson* i Ofvanmyra och *J. Bromée* i Billsta hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet, herr Ericsson på grund af arbete inom annat utskott och herr Bromée på grund af sjukdom.

Förslag.

Bevillningsförordningen.

11 §.

1 mom. — — — — —

2 mom. Från utgörande af inkomstbevillning *frikallas*:

a) staten;

b) kyrkor, akademier och vetenskapliga samfund, allmänna undervisningsverk, stipendiefonder, pensionsanstalter, sjuk- och fattigvårdsinrättningar jämte andra fromma stiftelser: för all annan inkomst än den i 8 § 2 mom.

b) nämnda;

landsting, hushållningssällskap, städer och andra menigheter: för sådan inkomst, som icke härflutit af rörelse eller yrke;

allmänna hypoteksbanken, allmänna hypotekskassan för Sveriges städer och hypoteksföreningar;

järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare; samt

sparbanker, som afses i lagen af den 29 juli 1892, äfvensom sådana ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, som afse att bereda vinst endast åt insättare;

c) medlem af konungaätten: för af staten anvisadt anslag samt för inkomst af kapital;

d) olönad svensk konsul: för annan inkomst än den, han härifrån åtnjutit;

e) främmande maktens härvarande beskickningar och konsulat tillhörande personer jämte deras betjäning:

om de icke äro svenska medborgare: för all annan inkomst än den, som utgjorts af från Sverige uppburen allmän eller enskild pension eller erhållits genom här idkad rörelse;

om de äro svenska medborgare: för den inkomst, de åtnjutit af sin tjänst hos den främmande makten;

f) utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som enligt förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 23 oktober 1908 erlagt bevillningsavgift för vissa offentliga föreställningar: för inkomst af föreställning, för hvilken dylik avgift utgjorts eller befrielse från avgift jämlikt förordningens 4 § 10 mom. åtnjutits;

g) utlänning, som här vistas för att idka studier; samt

h) lappallmogen: för inkomst af renskötsel.

27 §.

1 mom. Granskning af de skattskyldiges till ledning för egen taxering lämnade uppgifter skall verkställas endast af vederbörande taxeringsmyndighets ordförande med biträde i hvarje särskildt fall af den ledamot, taxeringsmyndigheten utser, äfvensom hos pröfningsnämnd kronans ombud.

För innehållet af sålunda granskad uppgift må icke inom taxeringsmyndighet lämnas vidare redogörelse än som för taxeringen oundgängligen erfordras; och må uppgift ej heller utan den skattskyldiges skriftligen afgifna samtycke i taxeringsnämnds eller pröfningsnämnds protokoll intagas i vidare mån, än som på grund af föreskriften i 2 mom. påkallas.

Dylik uppgift skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning med taxeringen böra erhålla del däraf, och skall förden skull jämväl, där besvär fullföljas, biläggas besvärshandlingarna. I öfrigt må uppgift icke, utan att den uppgiftsskyldige skriftligen medgifvit uppgiftens offentliggörande, vara för någon tillgänglig, dock att ifrågavarande uppgifter må, på sätt Konungen förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet, åt hvilken Konungen uppdrager utförandet af sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets utgång skola uppgifterna med de undantag, hvartill stadgandena i nästföregående stycke föranleda, hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande i försegladt konvolut behörigen förvaras, intill dess fem år förflutit, hvarefter de förstöras.

2 mom. — — — — —

35 §.

Till taxeringsnämndens ordförande skall å landet häradsskrifvaren och i stad, utom Stockholm, vederbörande tjänsteman senast den 20 mars, vid

bot af tre kronor för hvarje öfverskjutande dag, hafva aflämnat på mantalslängden för nästföregående år grundade, enligt fastställda formulär uppställda längder, upptagande samtliga inom taxeringsdistriktet belägna fastigheter, å hvilka jämlikt 5 § särskilda taxeringsvärden skola sättas, äfvensom fastigheternas ägare eller i fall, som i 2 § sägs, deras innehafvare. Dessutom böra vid samma tillfälle till taxeringsnämndens ordförande aflämnas tillräckligt antal tryckta blanketter till taxeringslängden öfver inkomstbevillningen, uti hvilken enligt fastställt formulär uppgjorda längd taxeringsnämnden införer alla de personer, som nämnden anser skyldiga att dylik bevillning inom distriktet erlægga. I stad böra taxeringsnämnderna till dessa längders upprättande och kompletterande åtnjuta nödigt biträde af vederbörande uppbörds- eller annan därtill utsedd tjänsteman.

Före januari månads utgång skola till taxeringsnämndens ordförande aflämnas, på landet af kommunalstämmas ordförande och i stad, utom Stockholm, genom magistratens försorg, de i 39 § 4 mom. och 50 § 3 mom. omförmälda afskrifter af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för nästföregående år.

I öfverensstämmelse med den för taxeringsmyndigheterna utfärdade särskilda instruktionen och under tillämpning af de i denna förordning stadgade grunder åligger det taxeringsnämnden att bestämma och uti taxeringslängderna införa det fastighetsvärde och det inkomstbelopp, för hvilket bevillning skall inom taxeringsdistriktet påföras hvarje skattskyldig, med iakttagande därvid, att uppskattad inkomst af rörelse, yrke eller eljest upptages på sätt bilagda formulär n:o 5 utvisar; och bör taxeringsnämnden därvid följa den inom samma ort senast upprättade mantalslängd, hvilken för sådant ändamål skall, sedan densamma blifvit i föreskrifven tid och ordning granskad, jämte alla därtill hörande uppgifter och handlingar senast den 20 mars tillställas ordföranden i ortens taxeringsnämnd.

Taxeringslängderna underskrifvas af taxeringsnämndens ordförande och ledamöter.

Finnes inom distriktet municipalsamhälle, skola de inom detta samhälle förekommande fastighetsvärden och inkomstbelopp i längderna särskildt angifvas och sammanföras. Om af fastighet endast en del faller inom municipalsamhällets område, skall i anteckningskolumnen anmärkas, huru stor del af fastighetens hela värde belöper å sagda del af fastigheten.

39 §.

1 mom. Senast fem dagar efter det taxeringsnämndens förrättningar afslutats, skall taxeringsnämndens ordförande, på landet till häradsskrifvaren och i stad till vederbörande tjänsteman, öfverlämna de upprättade taxeringslängderna, behörigen summerade, jämte mantalslängden med till densamma hörande uppgifter och öfriga handlingar äfvensom taxeringsnämndens protokoll; börande, utom hvad Stockholms stad angår, därvid jämväl fogas de enligt 35 § taxeringsnämndens ordförande tillhandakomna afskrifter af taxeringslängder och pröfningsnämndens särskilda längder för föregående året.

Inom samma tid skall taxeringsnämndens ordförande till Kungl. Maj:ts befälningshafvande insända de skriftliga uppgifter och upplysningar, som aflämnats till ledning vid taxeringen.

2 mom. Efter emottagandet af taxeringslängderna åligger det på landet häradsskrifvaren och i stad vederbörande tjänsteman ej mindre att ofördröjligen uträkna och i taxeringslängden införa de bevillningsavgifter, som på grund af taxeringsnämndernas beslut skola påföras, än äfven att genom granskning af taxeringslängderna efterforska möjligen förelupen missskrifning eller annan oriktig anteckning och till kronans ombud hos pröfningsnämnden skriftligen framställa de anmärkningar, hvartill granskningen gifvit anledning.

3 mom. — — — — —

4 mom. — — — — —

56 §.

1 mom. — — — — —

2 mom. Ordförande i och ledamöt af taxeringsnämnd och pröfningsnämnd samt kronans ombud hos pröfningsnämnd äfvensom beskattningsnämnd biträdande tjänsteman får icke, utom vid vederbörande nämnds sammanträde, yppa innehållet af skattskyldigs meddelade uppgift eller upplysning; och må de under öfverläggningarna inom nämnderna lämnade upplysningar och yttrade åsikter rörande enskildas ekonomiska ställning icke på något sätt utspridas. Den häremot bryter vare, därest han på grund af tjänstebefattning erhållit kännedom om det yppade förhållandet, underkastad ansvar såsom för tjänstefel och straffes eljes med böter från och med tjugufem till och med femhundra kronor.

Här genom sådant yppande af hvad hemligt hållas bort skada uppkommit, vare den felande därjämte skyldig skadan till fullo godtgöra.

Den, som på grund af Konungens förordnande om statistisk bearbetning af aflämnade uppgifter, som i 27 § 2 mom. sägs, erhållit del af dylik uppgift, får ej för någon utom tjänsten yppa något af uppgiftens innehåll. Vid öfverträdelse häraf vare den skyldige förfallen till ansvar och ersättningsskyldighet, som ofvan omförmäles.

3 mom. — — — — —

4 mom. — — — — —

Förordningen om inkomstskatt.

15 §.

1 mom. Inkomstskatt erlägges icke af:

a) staten;

b) kyrkor, akademier och vetenskapliga samfund, allmänna undervisningsverk, stipendiefonder, pensionsanstalter, sjuk- och fattigvårdsinrättningar jämte andra fromma stiftelser;

c) landsting, hushållningssällskap, kommuner och andra menigheter;

d) allmänna hypoteksbanken, allmänna hypotekskassan för Sveriges städer, och hypoteksföreningar;

e) järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmännyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare; samt

f) sparbanker, som afses i lagen den 29 juli 1892, äfvensom sådana inländska ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, som afse att bereda vinst endast åt insättare.

2 mom. Från utgörande af skatt för inkomst af kapital och arbete frikallas, i den mån här nedan sägs:

a) medlem af konungaätten:

för af staten anvisadt anslag samt för inkomst af kapital;

b) olönad svensk konsul:

för annan inkomst än den, han härifrån åtnjutit;

c) främmande maktens härvarande beskickningar och konsulat tillhörande personer jämte deras betjäning:

om de icke äro svenska medborgare:

för annan inkomst än den, som utgjorts af från Sverige uppburen allmän eller enskild pension eller erhållits genom här idkad rörelse; dock att personer tillhörande olönade konsulat icke äro frikallade från utgörande af inkomstskatt för utdelning, som i 3 § c) omförmäles;

om de äro svenska medborgare:

för den inkomst, de åtnjutit af sin tjänst hos den främmande makten;

d) utlänning eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som enligt förordningen angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 23 oktober 1908 erlagt bevillningsavgift för vissa offentliga föreställningar:

för inkomst af föreställning, för hvilken dylik avgift utgjorts eller befrielse från avgift jämlikt förordningens 4 § 10 mom. åtnjutits;

e) utlänning, som här vistas för att idka studier:

för annan inkomst, än som i 3 § c) omförmäles; samt

f) lappallmogen:

för inkomst af renskötsel.

34 §.

1 mom. — — — — —

2 mom. Granskning af de skattskyldiges till ledning för egen taxering lämnade uppgifter skall verkställas endast af vederbörande taxeringsmyndighets ordförande med biträde i hvarje särskildt fall af den ledamot, taxeringsmyndigheten utser, äfvensom hos pröfningsnämnd kronans ombud.

För innehållet af sålunda granskad uppgift må icke inom taxeringsmyndighet lämnas vidare redogörelse, än som för taxeringen oundgängligen erfordras; och må uppgift ej heller utan den skattskyldiges skriftligen afgifna samtycke i taxeringsnämnds eller pröfningsnämnds protokoll intagas i vidare mån, än som på grund af föreskriften i 3 mom påkallas.

Dylik uppgift skall tillhandahållas de ämbets- och tjänstemän, hvilka i och för sin befattning med taxeringen böra erhålla del däraf, och skall fördenskull jämväl, där besvär fullföljas, biläggas besvärshandlingarna. I öfrigt må uppgift icke, utan att den uppgiftsskyldige skriftligen medgifvit uppgiftens offentliggörande, vara för någon tillgänglig, dock att ifrågasvarande uppgifter må, på sätt Konungen förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet, åt hvilken Konungen uppdrager utförandet af sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets utgång skola uppgifterna med de undantag, hvar till stadgandena i nästföregående stycke föranleda, hos Kungl. Maj:ts be-

fallningshafvande i försegladt konvolut behörigen förvaras, intill dess fem år förflutit, hvarefter de förstöras.

3 mom. — — — — —

40 §.

1 mom. — — — — —

2 mom. Om ansvar och ersättningsskyldighet för ordförande i och ledamot af taxeringsnämnd och pröfningsnämnd samt kronans ombud hos pröfningsnämnd och biträdande tjänsteman, som utom vid vederbörande nämnds sammanträde yppar innehållet af skattskyldigs meddelade uppgift eller upplysning eller som utsprider de under öfverläggningarna inom nämnderna lämnade upplysningar och yttrade åsikter rörande enskildas ekonomiska ställning, så ock för den, som på grund af Konungens förordnande om statistisk bearbetning af aflämnade uppgifter, som i 34 § 2 mom. sägs, erhållit del af dylik uppgift och för någon utom tjänsten yppar något af uppgifternas innehåll, är stadgadt i bevillningsförordningen.

3 mom. — — — — —